

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' נח א' חשון תשפ"ב

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס' 667

פנינים יקרים

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו, ט) להלן (ו, ז) מפרש רש"י שנה מקטני אמנה היה וצ"ב איך לא הצליח נח בצדקתו לבטל הגזרה של המבול? התירוץ שנה הגם שהיה צדיק גדול ותמים בכ"ז היה קטן בעיני עצמו מאד ולא היה לו האמונה בעצמו שהוא צדיק ומושל ויכול לבטל הגזרה. וזהו מה שפירש רש"י מקטני אמנה וד"ל.

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו, ט) כלומר כדאמרו רז"ל (יומא כב) מפני מה לא נמשכה מלכות שאול המלך מפני שלא היה בו שום צד דופי, עבור זה לא היה יכול להתקשר ולדבק בתתא עם בני ישראל, אבל מלכות בית דוד נמשכה לעולם ועד לפי שקופה של שרצים תלה לו מאחוריו והיה עני מכל אדם אשר על פני האדמה, וכן כימי נח שהיה צדיק בלי פגם לא היה לו שום שייכות עם דורו כמש"כ את האלקים התהלך נח ולא עם בני דורו, והבן.

נח איש צדיק (ו, ט) איש צדיק על שזן בריותיו של הקב"ה, שני בני אדם נקראים צדיקים על שזנו את הבריות נח ויוסף וכו'.

איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו, ט) מפרש רש"י בזה"ל יש מרבותינו דורשין אותו לשבח ויש דורשין אותו לגנאי וכו', רש"י אינו מזכיר את רבותינו בדרישת הגנאי שכן מי שדורש אדם מישראל לגנאי אין הוא מרבותינו וד"ל.

ויולד נח שלשה בנים (ו, י) צ"ע למה נכתב סכום בניו הרי תיכף מפורטים שלשת שמותם, ואפשר שללמדנו בא הכתוב שהיו שלשה סוגים שונים זה מזה.

ותשחת הארץ (ו, יא) הבריאה מושפעת מהתנהגות האדם הן על האדם והן ועל בעלי החיים והן על האדמה. וכן מובא בתרגום המיוחס ליונתן בן עוזיאל. עה"פ ותשחת הארץ ואתחבלת ארעא בגין דיירהא דסטו מן ארחן דתקנן קדם ה'. הנביא מבטיח שבעידן הגאולה העתידה וגר זאב עם כבש (ישעיה יא) כי בני האדם יהיו מתוקנים. גם בבעלי חיים קיימת הכח לטרוף אלא יהיו מתוקנים בהשפעת בני האדם...

(כרם טוביה)

והנני משחיתם את הארץ (ו, יג) ר"ל הנני עושה כרצוני משום שאין צדיק שיתפלל לבטול הגזירה, לאחר מכן אמר ואני הנני מקים את בריתי אתכם (ט, ט) ר"ל אע"פ שאין הצדיק מתפלל לבטול הגזירה בכ"ז הנני מקים את בריתי אתכם.

(לקוטי רבי משה יעקב)

עשה לך תיבת וגו' (שם יד) בסוד תיבות ואותיות התורה שיהיה להם קיום והעמדה שלא יונו עיניהם מרוב אור ויגרמו שבירה כי אם הולך יותר ממדרגתו יכול ליפול אח"כ למדות מגונות ר"ל כעס גאווה וכיוצא וד"ל.

(זאת הברכה קאמרנה)

צהר תעשה לתבה (ו, טז) צריך האדם להאיר ולהצהיר את התבות והתפלה שלו...

(כעש"ט)

ויהי המבול ארבעים יום על הארץ (ו, יז) למחות כל ארבעת היסודות הרעים שהם אש: כעס, גאווה, חימום ניאוף. מים: תענוגים רעים מרורים לנפש. רוח: להתהולל בהוללות דברים בטלים לשבח עצמו. עפר: עצבות, עצלות, זוהמת הנחש עד חסרון תאות עולם הזה ועל חסרון התרחבות המתענג על השי"ת בתורה ומצוות.

(זאת הברכה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א פרישת לק לק תשל"ג - הובא לזכרם ע"י א.א.

היות שאז הוא לא יכול להיות "רעיא מהימנא", כי מתי הוא "רעיא מהימנא" כאשר העם הם בשלימות בבחינת צאן, והיות ועכשיו הצאן הם בבחינת "עגל" אינם צריכים לכזה מנהיג. ולכן אמר לו השי"ת לך רד מגדולתך בכדי שתוכל להנהיג את העם. הכתוב אומר "נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן" ובאם אין "עמד" אין משה, שהרי "ראש הדור ככל הדור", "משה שקול כנגד כל ישראל", וכשישראל ירדו בהכרח שמשה רבינו שהוא כולל כל הדור ג"כ ירד לדרגה שלהם. ואז הוא לא היה בבחינת "קרן אור פניו", והשמים לא היו שמים בשבילו, וממילא היה צריך לרדת. וכן הוא בכל דור ודור, שכל זמן שהדור לא ראוי הם צריכים רועים כפי מדריגתם, והצדיק שצריך להיות עם העם צריך להיות בדרגה שלהם. וזוהי הגלות, שאין מנהיג בגלל שאין צאן.

ולכן, גם בדור ירוד כזה, באם יש אחדות בין יהודים יש ניצוץ של משה רבינו, שנמצא בכל דור ודור אם כולם מתאחדים ואוהבים אחד את השני. וכמו שהצדיק אמת הוא יחד עם ה' מפני שהוא שרוי בסכנה גדולה וצריך את המציל וממילא הוא מוכרח להיות בדביקות, כך גם יהודים על ידי האחדות יכולים להגיע לדביקות כמו הצדיק אמת. ובאם אנו נחיה בסכנה שלא נאבד חלילה אחד את השני ועל ידי זה את משה רבינו, נזכה לניצוץ של משה רבינו, שהגיע לתכלית הביטול והדביקות בה'. ובאם אנו נהיה באחדות, ובפחד שלא לאבד את האחדות,

גם בתחילת דרכו של רבי עקיבא היו לו מסרקות של ברזל, עוד לפני שמסר את נפשו בפועל. וכך כל אדם כאשר הוא נכנס בעבודת הבורא, בהכרח שיבא לידי יסורים. כי הבחירה מראה לו את הסכנה שלו, ומה היא הסכנה? שלא יאבד לשניה אחת את האין, ועי"ז יאבד את הבורא עולם. כי הבורא הוא אין, והחכמה מאין תמצא. ומאד קל להתנתק, די בשניה אחת שהוא מסיח דעת. והאדם שנכנס לעבודה להשיג את שלימות הוי", ליחד שם י-ק ב-ק, הוא מרגיש את הסכנה שלא יאבד שמץ מהשלימות, כי הרגשת עצמו הוא דבר שבא מעצמו ולא צריך פעולות בשביל להיות מציאות. ולכן, כדי להגן על עצמו, הוא מרגיש כל הזמן כמו טובע בים הסוער, שכל חייו תלויים בזה שנאחז במציל, ואז אין לו כל מחשבות של סיפוק - הפחד של הטביעה ביון מצולה מחזיר אותו לדביקות הבורא.

זו היא תכלית הבריאה, שנגיע לבחינה זו. וכשאנו מתאחדים יחד עם עבודת הצדיקים גם אנו יכולים להגיע לזה. למרות שהדורות יורדים יותר ויותר, הצדיק הוא בבחינת הדור, כי כאשר יש צדיק בעולם שצריך לעבוד את ה', צריך שהדור יהיה עמו ויעבוד איתו ביחד. ולכן כאשר חטאו ישראל בעגל אמר השי"ת למשה "לך רד כי שחת עמך" ופירש רש"י: "רד מגדלותך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשבילם..." והכוונה כי בשעה שהדור נמצא בכזו שפלות לא יכול משה רבינו להיות במדריגה גבוהה כזו,

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

נשמות שהוא דבוק בהם. מכיון שהוא בכזו התמעטות, שאינו מציאות כלל. ועי"ז הוא נהיה בבחינת דביקות כמשה רבינו - לא כן משה עבדי בכל ביתי נאמן הוא, ודור דור ודורשי, והמנהיג הוא כפי הדור.

איך זכה דור המדבר למנהיג כמו משה רבינו? ע"י "ויאמינו בה' ובמשה עבדו". בדור המדבר היתה אש של אמונה, וכמו שבהנהגה של משה רבינו הם ראו במוחש את כל הניסים שעשה להם, כך האמינו בה' באותה דרגה כמו שהאמינו במה שראו שמשה עבדו מנהיגם, האמונה בה' ובמשה עבדו היתה באותה דרגה. ולכן זכו למנהיג כמשה רבינו. בשביל מנהיג כזה צריך דור כזה. ורק ע"י שהאמינו שהם נגאלים, וכאשר אמר להם משה "פקד פקדתי את בני ישראל" האמינו בלב שלם, בכח זה זכו למנהיג כמשה רבינו. וכמו כן בדורינו אם נחיה באמונה, נזכה לבחינת משה רבינו.

כאשר אנו נחיה באמונה, נהיה מאוחדים כולנו, ולא כועסים ורוגזים ומדברים לשון הרע אחד על השני. ואפילו אם נופלים, לא מתרגזים על הנפילה, רק יודעים שהיא באה לעורר את האדם לדביקות. שהרי הרבש"ע הוא אמונה ואיך יתכן להיות דבוק בו אם אני רחוק ממנו, לכן הוא שולח לי כל מיני סיבות, למשל שאדם יצעק עלי, ואפילו אם הוא האשם אני יודע שאלקים אמר לו קלל, והוא רק בא לעורר אותי להיות כגמול עלי אמו. כאשר אנו נגיע לכזו שלימות הדביקות, יהיה אצלינו בחינת משה רבינו.

המשד יבוא אי"ה

ינתן לנו בכל נשימה ניצוץ ממשה רבינו, וכל אחד יהיה בבחינת משה רבינו. ואז יהיה "נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן", לפי בחינת הדור. וכמו השכינה, שבכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם, שכינתא בגלותא, כך משה רבינו, המנהיג לפי הדור. וכל זה הוא מכח אותם יהודים המתאחדים באמת, בבחינת סכנה. וכמו הטובע שצריך את המציל, כך הם חיים עם משה רבינו באמונה, כמו התינוק שחי עם אמו.

באדם יש הרבה מדריגות הנובעים משורש נשמתו. יש שחי עם בחינת דוד המלך, או רשב"י, הבעש"ט וכדו' כל אחד לפי שרשו. ואלו ואלו דברי אלוקים חיים. שהרי יש שבעים פנים לתורה, וכל אחד יש לו את שרשו. כל הצדיקים הללו: דוד המלך, רבי עקיבא, רבי שמעון, כל אחד היתה לו את מידתו שבה עבד בעולם הזה להגיע לשלימותו, וכל אחד שעובד באמת ומגיע לשלימות הוא נכלל בשורש שלו. והאדם שעובד מתגלה לפניו שרשו, והוא יודע באמונה את שרשו. האדם הזה שבכדי שלא יבוא לגאווה הוא חי בסכנה כמו הטובע במשברי ים וממילא הוא בדביקות עם המציל, הקב"ה מגלה לו את הבחינת של השורש שלו, ונהיה אצלו הדבר בשלימות. ובכל פעם מתגלה לו השורש לפי עבודתו, ויכול להתעלות לבחינת צדיקי הדורות הגדולים ביותר, עד שמגיע לתכלית השלימות ש"אין מתום בבשרי מפני זעמך", ומגיע לשלימות של כל השרשי

המשך פנינים יקרים

כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו (ו, כב) מפרש רש"י בחרבה ולא דגים שבים, והסיבה היא מפני שהדגים לא השחיתו את דרכם, ולכן נוהגים לאכול דגים בשבת, וכן שאינם צריכים שחיטה.

(מגדנות)

ויבן נח מזבח לה' ויעל עולות וגו' (ח, ב) איתא בכוונת האריז"ל עולת אותיות "תולע" עולת תמיד (במדבר) דענינו להעלות התולע להיות עולת שבקדושה, דהנה התולע הוא מחוסר אמונה שדואג שמא לא יהיה לו למחר מה לאכול ותמיד חובק בכל האשפתות להיות אוגר בקיץ לחמו, אמנם בני ישראל עם קדשו שהם מאמינים בני מאמינים ודבקים תמיד בה' ובאמונתו יתב"ש הם מעלים זאת הבחינה כי הוא יתב"ש המחיה ומדה את הכל.

וירח ה' וכו' (ח, כא) כוונת ההודעה לומר שהגם שהקרבן שהקריב נח ונכסיו הם נכסי שמים אשר ברא ה' בעולמו אעפ"כ נתרצה הקב"ה באמצעות הקרבתם שלא יכרית עוד כל בשר, ועוד שכביכול השי"ת מעצמו נתרצה ודו"ק.

כי יצר לב האדם רע מנעוריו (ח, כא) רצה לומר משרשו דהיינו בעוון דדור המבול ולכך אין מועיל תשובה דלשורש רע אין מועיל דבישא לא הוה טבא רק צריך תשובה עילאה מעלמא דאתי ששם אין רע בישראל בשרשו. ובעצם בשורש אין כלל רע בישראל כמ"ש אלקי נשמה שנתת בי מהורה היא ולכך אמרו (סנהדרין קח) בדור המבול הטעמן הקב"ה מעין עולם הבא כדי לתקנם אלא שלא הועיל כמ"ש כי יצר לב האדם רע מנעוריו. (צדקת הצדיק)

על כן יאמר בנמרוד גבור ציד לפני ה' (י, ט) במה היתה רשעותו של נמרוד גדולה? שאת כל מעשיו הרעים עשה באמתלה של "לפני ה'" כאלו מתכוון הוא לשם שמים...

לך לך וכו' (יב, א) שני פירושים ברש"י לך לך להנאתך וטובתך וכו' דבר אחר ואעשך לגוי גדול זהו שאומרים אלקי אברהם וכו', השייכות בין שני הפירושים דהנה כל התורה נשתלשלה מראשית המחשבה שבכל עולם ועולם עד עולם העשיה וכפי ההכנה והזדככות כך היה שומע הצרופין לעילא בהדיבור לך לך. אך אברהם בנבואתו הכין עצמו בהזדככות בעולם הגבוה ותמן שמע שהפירוש אלקי אברהם יצחק ויעקב הוא דבר אחר מהעשיה והבן.

לך לך (יב, א) הקב"ה מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה רק שהוא בעולם גדול. וכאשר מאיר ללב האדם הכרה זו איך השי"ת מלא כל הארץ כבודו זה נקרא הוציאנו מאפילה לאורה. בעצם כבר באור כשדים הכיר באמיתת השי"ת שאין עוד מלבדו רק שעדיין לא נודע ההנהגה הפרטית מהשי"ת בשידוד המערכה עד שנתגלה אחר שראה הבירה הדולקת, הכוונה בזה שדולק בלבו אור שהשי"ת מאיר לו לדעת אור השי"ת. (מתוך צדקת הצדיק)

הבט נא השמימה וספור הכוכבים (טו, ה) ישראל נמשלו לכוכבים שהרי יש בכוכבים אותם שמאירים בעולמנו והם בעצמם כבר לפעמים אינם קיימים כי אורם מגיע לעולם אחר שנים רבות. וכן כל אחד מישראל משפיע לאורך ימים.

והיה שמך אברהם (יז, ה) הקב"ה הוסיף לאברהם ולשרה האות הא ויחד הן האות יו"ד לרמוז על עשרת הנסיונות שנתנסו אברהם ושרה.

(מגדנות)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

